

ZILVER BLAD

- 03 *'In de klas vind ik empathie belangrijk'*
- 07 *De weg verleggen? Oei!*
- 09 *Een groen blaadje voor een oude mens*
- 11 *10 jaar Oikos*
- 13 *'Tegen positivisme kan je niets inbrengen'*

Eerste keer Zilverblad?

Je bent lid van Groen en ouder dan 55. Dan ontvang je dit blad en ook digitale nieuwsbrieven van GroenPlus. Waarom? Op je 55ste heb je veel ervaring opgebouwd. Kinderen hebben het ouderlijk nest verlaten. Je krijgt kleinkinderen. Je pensioen komt stilaan dichterbij. Je bekijkt opnieuw je maatschappelijke engagementen. Op die veranderende situatie wil GroenPlus, de ouderenwerking van Groen inspelen.

We willen, vanuit die veranderende positie, eigen standpunten innemen, bv. over armoede en ouderen. We organiseren elke twee jaar een congres, colloquia... Tijdens onze fiets- en wandeltochten bezoeken we doeners die bewijzen dat het anders kan. We moedigen hen aan met een Groene Pluim. Het bezorgt ons nieuwe energie om ons engagement voor meer ecologische rechtvaardigheid voort te zetten.

Als je kan, moet je maar eens een activiteit meemaken. Wedden dat je dan verkocht bent? Bij GroenPlus is het niet alleen interessant, het is ook gezellig, dixit ondervoorzitter Jermie Vaneeckhout.

Maar het kan dat je heel druk bezig bent en dat onze werking (nog) niet bij jou aantikt. Geen probleem. Misschien ontvang je ook liever geen papieren Zilverblad (*) in je bus; of onze digitale nieuwsbrief, bij gebrek aan tijd bv. Geef dan een seintje aan eindredacteur walter.decoene@tele-net.be, of gebruik de uitscheurbare briefkaart op pag. 13.

(*) Zilverblad kan je ook lezen op de website www.groen-plus.be.

Hugo Van Dienderen
ondervoorzitter

En de boer ...

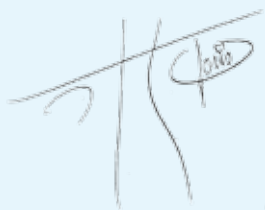
*Zwangere wolken
huilen tranen
tegen de ramen
zoeken hun weg
in een file
naar het donk're niets*

*Straks verdwijnt de dag
die ook nacht was*

*Ontsnapt aan de Verlichting
Google en Twitter onbekend
koeien gemolken
matras opgeschud
elkander verwend*

*Ze gaan slapen
met de maan
die de stilte
van de nacht verlicht*

... heeft geoogst

'In de klas vind ik empathie belangrijk.'

Het druilt en Karen Robert komt me oppikken aan het station van Brugge. We rijden richting centrum, waar we even stilstaan bij de school waar ze in de 4de klas lesgeeft. We bezoeken ook het stadhuis, haar 'werkplek' als raadslid. Op de Burg voert een jongeman eenzaam actie voor het klimaat. We wisselen een woordje, schieten een foto en rijden naar Karens woonst in Sint-Kruis.

Karen Robert is een geboren en getogen Brugse. Met haar 57 is ze één van onze jongere GroenPlusers.

Enkele jaren geleden keek je ernaar uit om GroenPluser te worden. Hoezo?

Ik merkte dat GroenPlus een actieve groep is binnen Groen en dat trok me aan. We worden allemaal ouder, maar dat moet ons niet beletten om actief te blijven. GroenPlus speelt daarop in. Het ene vult het andere aan en dat geeft kruisbestuiving.

Even naar jouw beroep. Wat trok of wat trekt je aan? Hoe sta je voor de klas?

Eigenlijk wou ik psycholoog worden, maar de unief vond men thuis wat te hoog gegrepen; dus werd het onderwijs, een keuze waar ik best kon mee leven. In de klas vind ik empathie belangrijk. En kinderen en juf moeten zichzelf kunnen zijn. Als de klas begint, zeg ik: 'Vertel maar...' en iedereen doet zijn verhaaltje. En 's avonds neemt iedereen afscheid op zijn manier: met een hand, een knuffel, een vuistje, of een stoer 'dag juf!'.

Hoe kwam je bij Groen?

Rond 1995 volgde ik een cursus 'psychologisch consulent' en moest als eindwerk een interview afnemen van een bekend persoon. Ik koos

voor minister Mieke Vogels en trok naar de Stoofstraat in Brussel. Het interview verscheen in het blaadje van Groen Brugge en we waren vertrokken. In 2012 was ik kandidaat, haalde 572 voorkeurstemmen en werd OCMW-raadslid. In 2018 werden het er 780 en ik was verkozen als raadslid.

Als raadslid was je dus een absolute beginner...

Ja en in die prachtige (historische) raadszaal plaatsnemen vond ik best overweldigend. Ik vroeg me af 'waar ben ik aan begonnen?'.

Hoe ziet de fractie van Groen Brugge eruit?

In 2018 klommen we op van 3 naar 5 raadsleden en die zijn in leeftijd netjes gespreid en vullen mekaar aan. Raf Reuse en Janos Braem vormen de jonge garde, Charlotte Storme en Marleen Ryelandt de ervaring en ik zit daar als nieuwkomer netjes tussen. Ieder heeft zijn eigen aandachtspunten. Voor mij zijn dat: kunst en cultuur, jeugd en onderwijs. Logisch dat ook onderwijs erbij zit. Naast burgerparticipatie moet er ook ruimte zijn voor kinderpaticipatie. In de klas krijgt kunst ook een eigen plaatsje. Zo

maakten de kinderen tekeningen die tijdens de Kerst aan het Brugse station geprojecteerd worden.

Waar haalt Karen Robert haar mosterd? En hoe bereidt ze zich voor op de gemeenteraad?

Er is de eigen interesse, maar er zijn ook de vragen van mensen die me benaderen. Als ik de agenda ontvang, bekijk ik mijn eigen thema's. Ik noteer vragen en die bespreken we dan in de fractie, die ook bepaalt hoe we ons gaan opstellen.

Hoe staat de rest van de gemeenteraad tegenover die 5 actieve Groenen?

De sfeer is sinds het begin van deze legislatuur nogal bitsig. Als we, wat onze taak is, kritiek uitbrengen, is er weinig luisterbereidheid. Maar ook als Groen met iets positief uitpakt wordt dat op scepsis onthaald. Toch haalde ik recent een punt toen ik pleitte voor meer composteerhoekjes in de stad. Brugge telt er momenteel 4 en dat is veel te weinig. Mensen zonder tuin, die hun GFT willen composteren, krijgen daar in de toekomst meer de kans toe.

‘Uit woede en onbegrip’ over de schande van armoede.

Lang geleden dat ik nog een pamflet onder ogen kreeg. Pamfletten passen niet in deze tijd van digitale communicatie. Jos Geysels en Erik Vlamincx bliezen het vlugschrift nieuw leven in.

Het werd een striemende aanklacht tegen de toenemende armoede.

Jos stelde zijn pamflet voor op ons nationaal bestuur. Er was veel volk, veel gedeeld onbegrip en veel gedeelde woede.

*‘Onbegrip’ voor holle slogans als ‘jobs, jobs, jobs’ en ‘als de economie groeit komt alles goed’, die als mantra gebruikt worden om alles wat stinkt, vervuult, verslaaft, uitbuit en ontmenselijkt goed te praten. **Woede**, omdat men gedurende vele jaren meer de armen dan de armoede heeft bestreden.’*

De kracht van dit pamflet is de door cijfers en feiten onderbouwde eenvoud. Enkele voorbeelden.

Politici blijven bij het oude wijsje: ‘Als de economie groeit, wordt de koek groter en zal ook wie nu in armoede leeft er beter van worden’. Niets is minder waar. De gemiddelde Belg is vandaag 40% rijker dan in 2001. De koek werd dus groter maar het aantal kinderen dat in armoede opgroeit verdubbelde in 10 jaar tijd! Die toenemende armoede lees je ook af uit de langere rijen voor de voedselbedeling, het stijgend aantal daklozen, het aantal werkende

mensen dat een bijpassing nodig heeft van het OCMW...

Wist je dat in 2017 bij 2000 gezinnen de waterkraan werd afgesloten wegens achterstallige facturen. Geen water om te koken, te drinken... De waterfactuur steeg tussen 2008 en 2017 met liefst 103%. Of nog, terwijl de aankoop van particuliere zwembaden in de lift zit, is het aantal openbare zwembaden drastisch gedaald. Een deel van de wereld blijft zwemmen met de kraan open, anderen moeten het met schaarse druppels stellen.

Het is bijzonder cynisch dat politici, die zich jarenlang weinig of niets hebben aantrokken van de armoede, diezelfde mensen in armoede nu gebruiken als excuus om geen klimaatmaatregelen te nemen, wegens te duur voor arme mensen! Mensen in armoede worden niet getroffen door hogere milieueisen voor de auto, maar zijn wel het slachtoffer van de besparingen in het openbaar vervoer. Mensen met een laag inkomen hebben geen auto. Pas vanaf een inkomen van € 2000 is er 1 auto per gezin. Mensen met een laag inkomen gebruiken ook veel minder drinkwater, ze stoten ook tot vier keer minder CO² uit.

Jos hoopt alvast dat Groen niet meegaat met het cynische verhaal als zouden de armen slachtoffer zijn van de

klimaatmaatregelen. Elke groene klimaatmaatregel is de facto een sociale maatregel en ten voordele van de armen. Zij lijden het meest van de CO²-uitstoot in overbevolkte steden. Toch moet er een armoedetoets komen om een CO²-taks te corrigeren met armoedemaatregelen. Hogere inkomens genieten van klimaatsubsidies, terwijl arme mensen ervoor betalen. Onze stroomfactuur is de duurste van Europa omdat de kosten van de alternatieve energie niet worden verrekend in de begroting, wel in de energiefactuur. Arme mensen hebben geen zonnepanelen op hun dak. Ze krijgen wel bergen extrakosten op hun dak!

We sloten deze boeiende uiteenzetting af met reflecties van Vlaams parlements lid Ann De Martelaere en van Joost Fillet, directeur lokale werking binnen Groen. Zij zullen concrete voorstellen doen om het onbegrip en de woede over de toenemende armoede politiek te vertalen en armoede zo weer hoog op de agenda te krijgen.

*‘Uit woede en onbegrip, pamflet over de schande van armoede.’
Erik Vlamincx en Jos Geysels
Uitgeverij Vrijdag, kostprijs € 5.*

Vrede op aarde... voor wie?

Vrede is wat ieder in alle tijden wilde.

Bij de geboorte van Jezus wensten de engelen al zingend 'vrede op aarde' voor alle mensen, mits van goede wil. Sommige theologen stellen 'van Gods goede wil.'

We weten dat vrede niet evident is, een breekbaar iets... dat ook dikwijls brak. Na een oorlog had men wel meer notie van wat vrede misschien kon betekenen.

Trouwens, 'geen oorlog' betekent nog niet dat er geen onrecht dient 'recht'gezet.

Een vredesstrijder is dan ook soms iemand die het kluwen van spanningen weet te ontwarren. We denken dan vlug aan Gandhi, als de ideale geweldloze rebel.

Al vele jaren krijgen nobele mensen de Nobelprijs voor de Vrede, zoals Moeder Teresa, Martin Luther King, Desmond Tutu, de huidige Dalai Lama, Nelson Mandela...

Sommigen kregen die prijs misschien wat te voorbarig toebedeeld. Voor velen was bv. Arafat eerder een terrorist. Maar waar eindigt of begint het goede doen, als je uit je land wordt verdreven? Uitgerekend Gandhi vond ook dat Joden zich enkel in Israël konden vestigen "mits de goede wil van de Arabieren." Daardoor bracht hij een belangrijk criterium aan: rekening houden met de goede wil van de andere partij. Wil die ook wat jij denkt dat er moet gebeuren? Is dat ook in zijn belang?

Zo dikwijls lijkt dat vrede op aarde slechts gewenst wordt voor die mensen die van goede wil zijn tegenover jezelf, je eigen kring, je eigen vrienden, je eigen volk. Gastvrijheid wordt al vlug iets voorwaardelijk en bij 'eigen belang eerst' wordt de stap naar uitbuiting en verovering klein.

Vrede is blijkbaar geen evidentie en dient 'gesticht'. Het is dus geen toestand maar eerder een werkwoord. In mijn naïviteit heb ik een bepaald beeld over hoe dat kan. Veronderstelt het al niet minstens geweldloze communicatie? En een gevoel niet gelukkig te zijn als de andere dat ook niet is?

Nee, vrede stichten gebeurt tegenwoordig gans anders. Als je van jezelf denkt dat je de Nobelprijs voor de Vrede verdient, mag je dat best grofgebekt stellen. Dat poneren is ook gemakkelijk te combineren met het verkopen van gesofistikeerd oorlogsmateriaal aan olielanden. Het terugtrekken van een beschermingsmissie, om een ander welgevallig de kans te geven een volk te beschieten, is daar blijkbaar ook mee te associëren.

Die ander noemt dan op zijn beurt zijn eigen agressieve aanval 'een actie ontluikende vrede'.

Hoe innovatief! Om vrede te realiseren, voer je dus oorlog, bombardeer je woningen, verjaag je mensen uit hun habitat... en dump je ook mensen over de grensmuur, om hopelijk enkel nog mensen van goede wil tegenover jezelf over te houden. Vrede sticht je dus zo. Het is wel even wennen!

Ook blijkt 'dat alles met Gods goede wil gebeurt', want bij elke aanval roepen de strijders 'dat Hij groot is'.

Wat doe je om die aanvallen een halt toe te roepen? De wapenlevering stopzetten, hopen dat de munitie vlugger raakt uitgeput dan het conflict duurt?

Maar liefst niet te lang stopzetten, want de economie moet wel blijven draaien!

Eenzaamheid, de plaag van onze eeuw

Eenzaamheid, of liever zich eenzaam voelen, kan op iedere leeftijd, ook bij jongeren.

Maar het wordt een prangend probleem op oudere leeftijd, omwille van o.a. veranderende levensomstandigheden. Voor sommigen is dat het pensioen, wat gepaard kan gaan met het vallen in een zwart gat. En daar zijn verschillende redenen voor:

men voelt zich nutteloos, heeft zich niet voorbereid op de nieuwe situatie, of nog, men kan niet meer genieten van de macht of het prestige van de uitgeoefende functie.

Het verlies van de partner kan ook een grote rol spelen bij het zich eenzaam voelen, maar ook het vertrek van de kinderen, het zogenaamde lege nestsyndroom.

Belangrijk is ook een minder goede gezondheid en het verlies aan mobiliteit hierdoor; het niet meer met de auto kunnen of mogen rijden, afhankelijk zijn van anderen... Maar het kan ook te maken hebben met uitsluiting, omwille van seksuele identiteit of afkomst, naast verlies van mobiliteit of ziekte. Eenzaamheid is vaak een onzichtbaar probleem dat men niet altijd wil erkennen of erover spreken.

Het is sterk individueel is niet altijd een probleem. Wel bij sommigen, terwijl anderen bewust kiezen om alleen te zijn en zich gelukkig voelen binnen een klein sociaal netwerk. Ouderen met vele vrienden en kennissen kunnen zich toch eenzaam voelen.

Het heeft ook veel deelaspecten, m.n. fysieke, sociale of emotionele eenzaamheid; zoals bij het verlies van een geliefde; maar ook existentiële, door een gevoel van zinloosheid. Er bestaat een verschil tussen fysiek en mentaal oud worden. Mentale eenzaamheid is ook een belangrijke versneller voor fysieke aftakeling.

Met de vergrijzing van de bevolking neemt ook het aantal eenzame ouderen toe, o.a. door het verlies van belangrijke sociale contacten. Het gaat ook vaak gepaard met gezondheidsproblemen en een daling van de zelfredzaamheid.

De aanpak van eenzaamheid is echter zeer verschillend en individueel. En

moet aangepast worden aan het profiel van mensen. Mogelijke hulpverleners moeten eerst een analyse maken van het profiel van betrokkene en van zijn eenzaamheidsproblematiek. Maar ook van zijn mogelijkheden en motivatie. Verschillende partijen kunnen betrokken worden bij de aanpak: het OCMW, met de dienstencentra, gezins- en maatschappelijk werkers; maar ook de huisarts, een buur en uiteraard de familie.

Verschillende interventies zijn mogelijk. Allereerst preventie, het verminderen en het voorkomen dat eenzaamheid in andere problemen resulteert. De aanpak moet vooral gericht zijn op voorkomen en ondersteuning bieden in een vroeg stadium, dit met verschillende partners. Mogelijke interventies zijn bewustwordingscampagnes, huisbezoeken, lokale meldpunten, buddywerking, zorgnetwerken, buurtnetwerken...

Belangrijk is ook het benutten van talenten, het verwerven of verbeteren van vaardigheden, door het volgen van cursussen en het inspelen op passies. Al deze middelen kunnen de eenzame meer zin, of opnieuw zin geven in het leven. Hierbij past perfect het verrichten van vrijwilligerswerk, wat zowel ten goede komt aan de vrijwilliger als aan diegene voor wie hij of zij zich inzet.

De weg verleggen? Oei!

*We reden in het verleden
(en rijden nog steeds) op
het lucratieve spoor van
de vrijemarkteconomie,
waarbij maatregelen
voor het milieu en het
sociale niet te veel mogen
hinderen.*

Op de Klimaatconferentie van 2015 (COP21) werd, 50 jaar na de Club van Rome, nog eens aan de alarmbel getrokken. Nou, zolang er wat gepalaverd wordt, hoeven we er zelf niet zo veel rekening mee te houden. Maar na al die jaren stelt de EU tegen 2030 en 2050 eindelijk concretere doelen vast. En dan komen mensen op straat tegen die klimaatseisen. Dat deden boeren en bouwvakkers in Nederland, want hun job wordt bedreigd. Dat wensen we natuurlijk niemand toe, maar de acties tonen de weerstand en ze zijn leerzaam.

Nederland wil de stikstofemissie verlagen. Voor de helft ervan is de landbouw verantwoordelijk. Door het gebruik van pesticiden op de velden, een uit de hand lopende veestapel en grondgebruik ten nadele van de natuur.

Men vindt ook ongezonde en niet-afbreekbare plasticdeeltjes (PFAS)¹ in de grond. Daarom eist de Nederlandse regering bij elk grondverzet een staalonderzoek. De bouwsector raakt erdoor klem en dat is pijnlijk, want het probleem is niet gecreëerd door de grondwerkers, maar door de producenten van verf, papier, blusschuim en waterafstotend textiel. Restdeeltjes verspreiden zich via de lucht en bezinken in grond en water.

Klaas van Egmond, hoogleraar geowetenschappen, vat het zo samen:

“Men weet al 50 jaar dat er een transitie nodig is naar een economie die de grenzen kent (zowel sociaal als ecologisch), maar men heeft de ogen dicht geknepen en is enkel gegaan voor ‘groei en vooruitgang’. Men wou en wil de grenzen van die groei niet zien. Hoe langer men doorgaat in die illusie, des te harder lopen we straks tegen een harde grens aan.”

Eigenlijk zitten we mee in die illusiebel. Het aanbod aan werk, diensten, huisvesting en goederen is binnen het huidige economisch model gepositioneerd, en dat strookt niet met wat de aarde aankan.

De weg verleggen doen we samen.

Als we in hetzelfde spoor blijven rijden, worden de groeven steeds dieper. Dan wordt het alsmaar moeilijker om het stuur om te gooien. Dat wordt dan knap

lastig, maar het moet voor de groeven te diep zijn geworden!

Daarom moet het maatschappelijk bestel herschreven worden naar waarden die ook Groen uitdraagt. Dat vergt een moedig beleid van de regering, wat niet kan zonder steun van de burger. De protesten leren ons dat abrupte overgangsmaatregelen niet kunnen. Ze vragen stappenmodellen, met meewerkende inspraak en zonder NIMBY, ‘not in my backyard’. Dat kan alleen mits een wil tot aanpassing van iedereen.

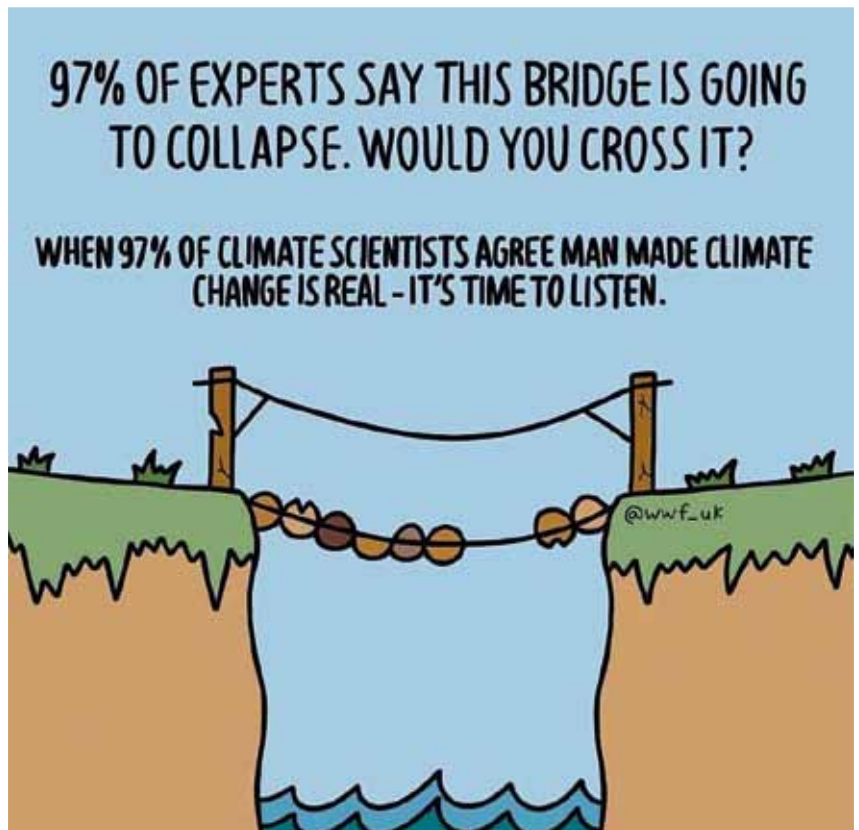
Hoe klaren we dat, terwijl het milieu zich niet ‘on hold’ laat zetten?

De economie is gebaseerd op vraag en aanbod. De vraag komt van de consument. Hij kan kiezen voor lokale, vleesarme bio-voeding, om milieuvriendelijke producten en toestellen te gebruiken, en zo zijn eigen ecologische voetafdruk verlagen.

De Sociaal-Economische Raad Vlaanderen vraagt ook de ‘klimaatpatat’ niet door te schuiven. De SERV richt zich daarbij vooral tot de overheid, maar het is m.i. ook de verantwoordelijkheid van elke burger. Want wij bepalen samen wat er in de winkels ligt. Het milieu vraagt ons de platgetreden paden, waarop heel ons economisch bestel is gebaseerd, te verlaten of te verleggen. Ook wanneer we denken daar nadeel door te ondervinden. Het is aan het beleid om dit naar best vermogen te sturen.

¹ =Poly -en perfluoralkylstoffen.

Ook 'Psycho's voor het klimaat'

Niet alleen jongeren, studenten, wetenschappers, artsen, leraars, 'workers' en grootouders zijn begaan met het klimaat. Ook psychologen wereldwijd schieten in actie. Ze hebben een punt. Want 'als kudde- en gewoontedieren lopen wij domweg vast in de fuik van onomkeerbaar ecologisch onheil.'

Hoe dat zit?

Gedreven door overlevings- en expansiedrang, nieuwsgierigheid ook, hebben mensen daadwerkelijk de aarde veroverd. Maar dat hun grootschalige industriële activiteit die aarde nu aan het stukmaken is, dringt maar half door. Situaties op korte termijn kunnen wij best goed inschatten, "hyperstructuren" niet. Toch zijn ecologische problemen nu fond een menselijk probleem van georganiseerde hebzucht en kortzichtigheid, die de aarde ziek maken.

En ook mensen worden ziek. De enorme focus op consumptie en prestatie lokt stress, angst, burn-out,

depressie en verslaving uit, zelfs psychose en eetstoornissen. Bovendien maakt inkomens- en sociale ongelijkheid ons, competitief als we zijn, diep ongelukkig. Op wereldschaal doet ongelijkheid zelfs internationale spanningen en migratiegolven ontstaan. Anders gezegd: klimaatopwarming en menselijk onbehagen zijn de dubbeldiagnose van een fout lopend systeem, waar we uit weg moeten. Uit eigenbelang.

Concreet dan. Een negatieve framing –doemdenken, zeg maar- maakt mensen moedeloos of opstandig. Zonder hoop verlamt de angst ons snel. "De mens kan het psychologisch niet aan om lang bang te zijn", aldus klimaatwetenschapster **Katharine Hayhoe**. "Dan distantieert hij zich. Hij wordt apathisch." Hayhoe pleit daarom voor 'rationele hoop'. 'Rationeel' omdat we de problemen onder ogen moeten zien. 'Hoop' volgt uit het samen bespreken van concrete oplossingen: hernieuwbare energie, circulaire productie, eco-vriendelijke landbouwtechnieken. "Stel dat boeren de grond zo bewerken dat die koolstof opslaat, of dat we niet langer 30% van ons voedsel weggooien. We kunnen daar meteen in investeren." Psychologen adviseren dan ook om te vertellen over mensen en organisaties die aan klimaatoplossingen werken. Leg werknemers uit dat investeren in schone productie juist veel nieuwe

banen oplevert. Ook dat we moeten stoppen met subsidiëren van 'het fossiel'. (In de VS goed voor meer budget dan het hele onderwijs!). Vlaanderen pompt er in 2020 drie keer meer subsidie in dan vorig jaar. Het IMF kwam uit op 160.000 dollar per seconde wereldwijd! Mocht die staatssteun wegvallen... dan komt er een enorm budget vrij voor groene oplossingen!

Om politici en grootindustrie mee te krijgen, is echter meer nodig dan rationele hoop. "Daarom is het zo belangrijk dat jongeren wereldwijd op straat komen. Politieke wil komt er pas als mensen verontwaardigd zijn, als ze erover praten en als ze beseffen wat er aan de hand is," aldus Hayhoe. "Nee, we lossen dit niet op door meer te recyclen, ledlampen in te draaien of onze autobanden op te pompen. Wie beweert dat dat volstaat, liegt."

"Maar misschien het belangrijkste wat ik persoonlijk de voorbije vijftien jaar heb geleerd, is dit: spullen maken ons niet gelukkig. Een mens heeft anderen nodig. Samen iets opbouwen, elkaar ontmoeten, collectieve actie, dat is geluk. Dus ja, ik zie een veel gelukkigere wereld."

Lees meer op:

www.grootoudersvoorhetklimaat.be en
www.Psy4Climate

Scheppende vrouwen

Toen ik tien was, zei een zelfverklaarde feminist me, 'dat het normaal was, dat er zo goed als geen vrouwelijke scheppende artiesten zijn... gezien zij het leven scheppen'. Ik nam dat toen aan. Intussen blijkt dat deze uitspraak heel denigrerend was voor vrouwen. Steeds meer wordt ook bewezen hoe fout ze was. Er zijn immers vele redenen waarom maar weinig vrouwen zijn doorgestoten tot de posterioriteit.

De eerste is dat vrouwen vaak verstoten werden uit het onderwijs. Hoe kon een vrouw schrijfster, componiste of schilderes worden, als ze niet de kans kreeg om te leren lezen of schrijven? Uit de weinige uitzonderingen blijkt, dat vrouwen die zich wel konden ontwikkelen meestal uit adellijke of burgerlijke milieus kwamen. Of het waren vrouwen die kansen kregen in bepaalde milieus, bv. in beginhoven. Hierbij denk ik aan schrijfsters als Madame de la Fayette of Christine de Pizan, of aan Hildgard von Bingen.

Heel wat talentvolle vrouwen werden ook tegengehouden in hun scheppingsdrang. **Nannerl Mozart**, de zus van, was een briljante uitvoerster en even getalenteerd als haar broer. Maar ze moest om financiële redenen stoppen; om een man te vinden en huishoudelijke taken te verrichten. Haar broer

had veel onzag voor haar, maar publiceerde sommige van haar composities onder eigen naam!

Vrouwen konden in die tijd niets verdienen met muziek. Fanny Mendelssohn was als pianiste zeer begaafd en geliefd bij het publiek, maar niet bij haar collega's. Die –en ook haar vader– vonden het niet gepast dat vrouwen componeerden. Fanny Mendelssohn wordt nu pas ontdekt! Alma Mahler had ook veel talent, maar haar broer Gustav wou niet dat ze componeerde. **Clara Schumann** schreef heel wat, maar vaak kwam het uit onder de naam van haar man Robert.

Ook schilderessen werden gediscrimineerd. Zoals Michaelina Wautier, aan wie onlangs een tentoonstelling werd gewijd in Antwerpen; de impressioniste Berthe Morisot, of de barokke Artemisia Gentileschi, nu pas herontdekt dankzij de feministen.

Schrijfster (Sidonie-Gabrielle) Colette publiceerde eerst onder de naam van haar man, tot ze zich losmaakte van zijn dictatuur. Aurore Dupin kon pas publiceren, nadat ze de naam George Sand had aangenomen.

Camille Claudel ging in de leer bij Auguste Rodin en belandde in de psychiatrie, omdat ze te gedreven was, wat niet paste voor een vrouw...

Naast een rol als schepper werden vrouwen ook achteruitgesteld als uitvoerder. Zo was het hen tot in de 19de eeuw verboden om op te treden in katholieke kerken. Men castreerde liever jongelingen met een mooie stem dan vrouwen te laten zingen. De Wiener Philharmoniker bleef tot 1997 vrouwen weren uit de aanwervingselecties, tot het orkest moest zwichten onder internationale druk. Nu nog blijven vrouwen er een kleine minderheid. En dirigeren bleef zelfs tot voor kort 'not done' voor vrouwen, tenzij als koorleider. De getalenteerde Barbara Hannigan kreeg les van een dirigent die vond 'dat vrouwelijke dirigenten zich moesten beperken tot 'vrouwelijke muziek'. Hannigan en collega's als Antonia Brico, Marin Alsop en Susanna Mälkki hebben inmiddels bewezen dat ze alle soorten muziek aankunnen en even goed presteren als hun mannelijke collega's. Ze bevestigen het ongelijk van dirigent Vasili Petrenko, die in 1976 nog beweerde 'dat een mooie vrouw voor het orkest de musici alleen maar afleidt.'

Conclusie: vrouwen hebben evenveel scheppend en uitvoerend talent als mannen, maar ze moeten wel de kans krijgen dit te bewijzen.

Een groen blaadje voor een oude mens

Meer contact met de natuur is een medicijn tegen stress, burn-out, obesitas en allergieën. Dat stelt Hans Van Dyck, de gedragscoloog die meewerkt aan radioprogramma's als 'Interne keuken', zaterdagvoormiddag op Radio 1. Hij schrijft ook regelmatig artikels voor magazines als MO.*

Hans Van Dijck wijst op een Amerikaans-Zweedse studie die de breinactiviteit van gezonde proefpersonen tijdens een wandeling van negentig minuten in de stad of in de natuur onderzocht. Het bleek dat er bij de stadsgroep geen aantoonbaar effect was, maar dat in de natuurgroep minder hersenactiviteit erop wees dat er minder stress was. Dat betekent geen gepieker.

De omgeving waarin mensen dagelijks leven is dus mee bepalend om zich goed te voelen. Hoe biodiverser, hoe liever. Hoe meer vlinders, hoe beter. Hoe meer groen, hoe gelukkiger. Dat geldt voor kinderen, mensen in de actieve leeftijd en voor ouderen. Niet voor niets zoeken recreanten in hun vrije tijd zeldzame plekjes van natuurlijk groen op. Om zich te bevrijden van de dagelijkse sleur. Of gewoon om meer gezonde zuurstof in te ademen.

Nu stelt zich de vraag waarom steden en gemeenten, stadsplanners en architecten niet van meet af aan waardevol ecologisch groen voorzien in hun plannen en ze ook effectief ten uitvoer brengen. Tegelijk roept de afwezigheid van bloemen, kruiden, struiken en bomen in de buurt van ouderen vraagtekens op. Meestal zijn zij degenen die zich niet meer kunnen verplaatsen voor een deugddoende of herstellende wandeling in de echte natuur. In een stadspark blijkt de biodiversiteit erg verschaald te zijn. Er komen bij voorbeeld min-

der insecten voor, minder soorten en minder exemplaren dan op een groen plekje buiten de stad. Ook de tuin van rusthuizen, zelfs op den buiten, kan er monotoon en weinig beleevingsvol uitzien. Een gazon, wat ingekorte struiken en bomen vormen namelijk geen aantrekkelijk, waardevol groen.

Stel je voor: je hebt het geluk om oud te mogen worden, maar je kan niet meer uit de voeten. Je brengt je dagen in een woon- en zorgcentrum door. Eén van je belangrijkste activiteiten wordt uit het raam naar buiten kijken. Waar zou je het liefst naar kijken: de parking in grijs asfalt voor de deur, of een prachtige oude boom met volle kruin? Mogelijk is die boom de enige verbinding met de buitenwereld, want je leest er de seizoenen en het weer uit af. Of stel dat je bij broeierig warme zomertemperatuur mag kiezen tussen binnen zitten bij de ventilator, zelfs in een kamer met al dan niet zoemende airco, of zalig buiten in de lufte van een boom met vogelgeluiden. Ik zou het wel weten!

Wordt het niet hoog tijd dat er in elke buurt, ook in de directe omgeving waar ouderen wonen, ecologisch groen komt? Plaats er een zitbank bij en je brengt mensen samen. Ze kunnen zwijgend naast elkaar zitten of een praatje slaan. Maakt niet uit, als ze maar de weldaad van gezonde natuur ervaren. We weten het al langer: groen maakt gelukkig.

‘Een boom,
je leest er
de seizoenen
en het weer
van af.’

Feest- congres 10 jaar 'Oikos'

Dirk Holemans
over 10 jaar
Oikos

“Ik pleit voor empathie”

20 jaar geleden zag Oikos Tijdschrift het levenslicht. 10 jaar geleden ontstond de denktank die werkt aan een sociaalecologische transitie. Een gesprek met Dirk Holemans – coördinator van Oikos - over vooruitkijken, de nood aan empathie en de kracht van steden.

10 jaar denktank Oikos. U lijkt me een tevreden man.

Absoluut (lacht). Oikos bleek al onmiddellijk succesvol. We verspreiden nieuwe ecologische ideeën en willen zo de voedingsbodem voor politiek groen versterken. En ja, er is nu het fenomeen van de klimaatontkenning. Ook de Vlaamse Regering weigert een klimaatbeleid te voeren. Gelukkig betekent dat niet dat iedereen daarin volgt.

Voeren steden een ander klimaatbeleid dan hun nationale regeringen ?

Ja. Kijk bv. naar steden die afstand nemen van de auto: Gent, Mechelen of Leuven. Steden hebben veerkracht en zijn ‘toekomstvaardig’, zoals men in Duitsland zegt. Ik geloof ook sterk in de kracht van netwerken. Zo heb je de “fearless cities”, die een positief migratiebeleid voeren tegen hun rechtse regeringen, die drijven op angst.

In steden is er een omslag bezig, op het platteland niet. U was scherp voor de Vlaamse Bouwmeester...

Inderdaad. Inhoudelijk heeft de Bouwmeester gelijk, maar zijn polariserende toon heeft de kloof tussen stad en platteland vergroot. Ik pleit voor empathie. We moeten een transitiepad uittekenen dat rechtvaardig aanvoelt, anders komen mensen in opstand. Daarom heb ik begrip voor de gele hesjes in Frankrijk. Macron geeft eerst een lastenverlaging voor de rijken en maakt dan, om zijn groen imago op te poetsen, de diesel duurder. Dat voedt de ongelijkheid. Mensen zijn best bereid om mee te stappen, als ze voelen dat er billijkheid is.

Verkeer veroorzaakt veel onbehagen. Is het ook een breekijzer voor de sociaalecologische transitie ?

Te veel verkeer toont ons het belang van bereikbaarheid en nabijheid. In de

Denderstreek lees je verhalen over een materniteit, of een mutualiteit die sluit, een bancontact of winkel weg... Allemaal diensten waarvoor je je dan moet verplaatsen. Dat geeft onbehagen.

Is er een oplossing voor dienstverlening die wegebt, een soort van verknoopte dienstverlening ?

In delen van Nederland en Duitsland zie je mensen de laatste winkel overnemen en er een coöperatie van maken; met buurtwinkel, postpunt, aanspreekpunt ziekenfonds... Zover mogen wij het niet laten komen. Wat we nodig hebben is een overheid die zich niet terugtrekt, maar door samenwerking met actieve burgers plekken van dienstverlening mogelijk maakt.

Tot slot: zag Oikos de jonge klimaatbeweging aankomen en hoe belangrijk zijn ouderen in de transitie ?

De jonge klimaatbeweging was een vonk op het juiste moment en is een enorme bron van hoop. Een jonge generatie die duizenden mensen mobiliseert, da's een heel emancipatorische kracht. Ouderen zijn heel belangrijk in die transitie. Een anekdote: op Eco-polis (evenement rond een duurzame toekomst) zei Hugo Van Dienderen van de GvK ‘dat ouderen achter de jongeren staan’. Reactie van de jongeren: “De ouderen moeten niet achter ons staan, ze moeten volle bak meedoen!”.

Rust (roest) rust niet

‘Wilt u eventjes de stores abaisseren, ik begin hier geweldig te transpireren.’

Bij de foto: 'Treinkaartje kopen in Oostkamp, tijdelijk voorbehouden aan steltlopers.'

*Ooit stond het in een klaag-
litanie van een taalminnende
Nederlander die het gebruik
van vreemde woorden
hekelde.*

*Nu willen de 'Nederlanders'
een nieuwe benaming voor
de groep ouderen –waarom
der velen jong van geest- en
stellen 'Vitalo' (vitaal en
oud) voor. In het meervoud
Vitalo's. Rijmt met total
loss. Misschien vindt de lezer
het niet onaardig als we
er een passende letterlogo
van maken. Wat dacht u
van Vital&O, maar dan
leunen we allicht te dicht
aan bij een christelijke
politieke centrumpartij. We
kunnen het ook aanpassen
aan de tijd, dan wordt het
Vit@lO. Maar... wat is er mis
aan senioren?*

‘Ja, we worden oud’

Een gekende openingszin bij een conversatie tussen senioren, waar meer en meer mensen bij betrokken raken.

Als je niet meer kan, mag of durft fietsen en grote afstanden stappen, kan een ritje met de trein -waarvan er

nog altijd meer stipt rijden dan met vertraging- een zegen zijn. Daarom ging ik ook naast een treinstation wonen. Een tip voor alle Vitalo's, sorry senioren!

Infrabel

Voor wie het niet zou weten, niet de NMBS is de grote baas van onze treinen, maar Infrabel. Tussen Gent en Brugge voert Infrabel al jaren noodzakelijke werken uit: een derde en vierde spoor aanleggen, stations afbreken, vernieuwen, de omgeving verfraaien. Dat brengt soms vervelende hinder mee, zoals dagenlang uw garage niet meer in of uit kunnen. Wel valt er regelmatig informatie in de bus, maar die blinkt niet altijd uit in duidelijkheid. Maar misschien heeft dat te maken met mijn leeftijd...

‘De trein, altijd een beetje vakantie’

Op de warmste dag van het jaar stap ik af in het dorp waar ik 40 jaar gewoond heb. De uitgang naar de openbare weg is afgesloten. Er zijn twee mogelijkheden, ofwel de trappen van de brug trotseren, ofwel via een voorlopig aangelegd pad passeren. Het is woestijnheet. Ik kies voor het laatste en stel vast dat Infrabel een ondernemer heeft aangesteld om daar een verharding aan te leggen. Hij dumpte er al zijn grint, kiezel en puin-afval. Zelfs mijn schoenen voelen zich ongelukkig.

Bij mijn terugkeer stel ik vast dat ook de onderdoorgang is afgesloten. Dus keer ik terug en doe opnieuw 600 stappen en 40 trappen op en af. Om finaal nog hard te moeten rennen, want de op- en afstapplaats is 100 meter opgeschoven. Met een rollator of karretje kom je best niet in zo'n situatie terecht. Of dat niet anders kan?

Van de 8 tussenstopplaatsen op de drukke spoorlijn Gent-Brugge zijn er 6 waar momenteel grote werken aan de gang zijn die nog tot 2 jaar gaan aanslepen. Geen enkele stopplaats is voor 'onbepaalde tijd' voor voetgangers nog via het normale traject bereikbaar...

Oefening in laveerkunst

Nogal wat inwoners uit mijn buurt wedijveren voor het mooiste voortuintje. Maar is het daarbij nodig dat 'levende hagen' soms tot een halve meter van de stoep innemen? Of dat overhangende takken de weg versperren? Gaan wandelen met een inwoner uit het rusthuis wordt daardoor een oefening in laveerkunst. Herhaaldelijk stoep af en stoep op.

Zonder begeleiding durven de oudjes die piste niet meer op, ook niet met hun wandelwagen. Dus bewegen ze te weinig en zitten ze 'in sneltreinvaart' te wachten op hun 'eindbestemming'.

'Tegen positivisme kan je niets inbrengen'

*Hij leert kleuters en kinderen programmeren, toont ouderen de mogelijkheden van hun smartphone en liefhebert in een toneelgroep die hij zelf heeft opgericht. Toevallig is **Johan Hessels** ook nog de vader van Joris, die ons, samen met Dominique Van Malder, op Canvas verraste met 'Radio Gaga' en 'De Weekenden'.*

Johan zit in tegenlicht voor me -niet direct ideaal voor een foto, bedenk ik- maar ik hoef zijn gelaat niet echt te zien. Op zijn 75ste klinkt zijn stem nog krachtig en geëngageerd.

Eigenlijk kennen we mekaar al een eeuwigheid: uit de jeugdvereniging, de jongerenclub; als onderwijzer van zoon Pieter.

'Waarom wou je onderwijzer worden?', wil ik weten. Johan: Ik heb altijd graag met kinderen gewerkt, maar ik wou ook mijn eigen baas zijn. Nieuwe dingen uitproberen, kinderen stimuleren waar ze goed in zijn. Kortom: me afzetten tegen eenzijdige kennisoverdracht. Het 6de jaar bood me de beste kansen. Bij 12-jarigen kan je,

zoals de psycholoog Howard Gardner aangeeft, meervoudige intelligentie aanspreken. Sommige kinderen hebben niet veel begeleiding nodig, maar bij minder begaafden valt ook heel wat te ontdekken. Dat stimuleren maakt het leraar zijn juist zo boeiend.

Als onderwijzer maakte Johan de komst van de computer mee. Een schepen met antennes in Brussel zorgde ervoor en plots stonden er 10 pc's in de school. Onwennigheid en argwaan bij sommige collega's! Ging de techniek het van hen overnemen? Gelukkig begrepen ze al gauw dat je kinderen met een pc beter kan begeleiden. Toen Johan directeur werd in een concentratieschool bewees de pc ook daar goede diensten om nieuwkomertjes bij te brengen. Voor zijn pensionering droeg hij zijn kennis over op een jongere collega, volgde en begeleidde hem en zag dat de toekomst verzekerd was. En nu is er ook nog dat programmeren voor kleuters. Ik wil weten hoe dat in zijn werk gaat.

Johan: Je moet kinderen zo vroeg mogelijk uitdagen om nieuwigheden te ontdekken. Algoritmisch denken hoort daar ook bij. Om dat op gang te trekken, kon ik een beroep doen op het Fixxilab in Gent, waar kinderen en jongeren aan de slag kunnen met nieuwe technologie. Ik pikte er Scratch op, een object-georiënteerde programmeertaal die werkt met blokjes i.p.v. tekst.

Hij haalt er zijn smartphone bij en toont me hoe je met Bee-Bot spelenderwijs

kan leren programmeren. En dat kan al vanaf 4 jaar... De bib van Sint-Niklaas, investeerde ook in Bie-bot en LEGO WeDo en Johan ging ermee aan de slag.

Maar niet enkel kinderen maakt hij digitaal wegwijs, ook voor ouderen is hij een gewaardeerde hulp, hoe ze met de apps op hun smartphone kunnen omspringen.

Hessels was en is ook politiek actief in Sint-Niklaas, zonder er een zichtbare rol te spelen. Groen neemt er met drie schepenen deel aan het bestuur.

Johan: We hebben een jonge(re), goed draaiende ploeg. Met een gedreven voorzitter en ook drie ondersteunende ouderen. Wijzelf hoeven niet meer op de barricaden te staan, maar we kunnen door onze hulp en aanmoediging dingen faciliteren. Onze aanwezigheid wordt op prijs gesteld. Bij de verkiezingen beschikten we ook over een pand in het centrum van Sint-Niklaas. Daar kon iedereen terecht en de warmte die daarvan uitging, zorgde voor extra energie.

Na al die jaren actieve en veelzijdige inzet -bv. als animator op CM-vakantiekampen!- blijft Johans insteek nog altijd 'iedereen meekrijgen'. Ook zij die het moeilijk hebben. Via een positieve benadering, 'want tegen positivisme kan je niets inbrengen'.

'Le Nord en Transition'

Wie de 1ste editie gemist heeft, krijgt van 7 tot/met 9 april 2020 een nieuwe kans om Loos-en-Gohelle en Nord-Pas-de-Calais te ontdekken.

De economische activiteit in Nord-Pas-de-Calais werd vanaf de industriële revolutie gekenmerkt door steenkool, metallurgie en textiel, met als bloeiperiode 1945-1975. Daarna startte de teloorgang, tot een tiental jaar geleden. Toen werkte de Amerikaanse econoom Jeremy Rifkin een masterplan uit voor een transitie van de regio. Hoe die transitie intussen verloopt, willen we samen bekijken.

We bezoeken o.a.:

- La Piscine en Villa Cavrois in Roubaix. La Piscine, een Art deco zwembad, huisvest nu het Musée d'art et d'industrie. De modernistische Villa Cavrois, ontworpen door architect Robert Mallet-Stevens, is gelegen in een prachtig natuurpark.
- Loos-en-Gohelle, met oude mijnterrils, oorlogsmonumenten, een gebied in transitie.
- Gravelines, een stadje met typische Vauban-omwalling, maar ook een kerncentrale met een vermogen twee maal zo groot als Doel.

• de Grande Synthe, in de schaduw van Duinkerken, een stad uit de hoogbloei van de staalindustrie. Meer informatie bij lucdebuyst@yahoo.com, 0495/26.58.96.

Congres biodiversiteit

Zomer 1999. *Geen file naar zee, maar wel een voorruit vol klevende dode insecten.*

Zomer 2020. *Een lange file naar zee, maar je komt wel aan met propere ruiten.*

Jaar na jaar verdwijnen insectensoorten. Nochtans hebben zij een onmisbare ecologische functie, zoals bestuiving, ziektebestrijding en instandhouding van de wilde natuur. De voortdurende achteruitgang van onze biodiversiteit is een sluipmoordenaar. De klimaatverandering is voor veel mensen nu al voelbaar. De achteruitgang van de biodiversiteit is dat nog niet. Maar eens het zover is, kan het al te laat zijn.

November 2020 wordt in Peking de COP 15 over biodiversiteit georganiseerd. Wat Parijs was voor het klimaat, wordt Peking voor de biodiversiteit.

Te voet naar Parijs, dat lukte ons nog wel, maar Peking is net iets te ver voor onze 55+ benen!

Daarom organiseren we op het moment van de Peking-top, op **13-14-15 november, 2020 ons tweejaarlijks congres over biodiversiteit**. We gaan op zoek naar

10 beleidsvoorstellen om het verdwijnen van soorten te stoppen en biodiversiteit te versterken.

In voorbereiding naar dit congres organiseren we allerlei bio-diverse activiteiten. Van een aantal weten we al de concrete gegevens. Noteer ze nu al in je nieuwe agenda. Meer info vind je in volgende Zilverbladnummers en in onze nieuwsbrief, op de website www.groen-plus.be.

- **6 maart 2020**, van 10u00 tot 13u00, in Brussel

Bart Staes leidt er een ronde tafel over landbouw en biodiversiteit.

- **7 maart 2020**, van 10u00 tot 13u00, in Gent

Wandeling 'Biodiversiteit in de Stad', met Tine Heyse en Mieke Schauvliege.

- **24 april 2020**, van 14u00 tot 17u00, in Brussel

Colloquium 'Biodiversiteit en Economie', in samenwerking met Oikos.

- **20 juni 2020** in Brussel

'Wandeling Biodiversiteit in Brussel', organisatie GroenPlus Vlaams Brabant.

- **27 juni 2020** in Mechelen

'Biodiversiteit en Voedsel', een proevertjeslus langs bio-landbouwbedrijven.

Mieke Vogels

Verder nog in de pijplijn...

Zaterdag 7 maart: Stadswandeling in Gent, onder de kundige leiding van Paul Pataer. Plaats en uur van verzamelen worden nog meegedeeld. Info bij Lieve Parmentier: lieve.dirk@telenet.be.

Van 6 tot 10 augustus fietsen we in Mechelen en wijde omgeving. We verblijven in het Diocesaan Parochiaal Centrum, een prachtig pand in hartje Mechelen. Meer info in het zomernummer, of bij Gerda Sallaets, gerda.sallaets@pandora.be.

Van 14 tot 19 september gaan we opnieuw op studiereis naar het ecologische Kopenhagen. De Deense Lone Leth Larsen vergezelt ons. Ze is perfect Nederlandstalig en een bijdehandse gids. Meer info in het zomernummer. Wie er alvast meer wil over horen, contacteert Lieve Snauwaert, lieve.snauwaert@telenet.be, 0486/72.66.50.

Inschrijven kan nu al via:
<https://forms.gle/xgJPgTV94kY3ZvCV8>.

Feestcongres 10 jaar 'Oikos'

Onder het thema 'The new Eco-nomics' voeren 4 inspirerende denkers je mee naar inspirerende denkbeelden en praktijken.

Hoe ziet de economie van de toekomst eruit? Maakt ze voor iedereen een goed leven mogelijk, binnen de grenzen van de planeet? En hoe kunnen we solidair zijn met de toekomstige generaties en met het zuiden?

Vanuit die vragen organiseert Oikos Denktank haar 10de verjaardag met een feestcongres.

Sprekers zijn:

Dr. Jason Hicken, economisch antropoloog en auteur. Doceert o.a. aan de London School of Economics en schrijft in The Guardian.

Maja Göpel is expert klimaatbeleid en profesoer aan de Leuphana Universiteit Lüneburg.

In zijn boek 'Identiteit' toont klinisch psycholoog **Paul Verhaeghe** hoe de neoliberale economie mensen letterlijk ziek maakt. Van zijn hand verscheen ook 'Autoriteit'. Daarin verkent hij nieuwe, horizontale modellen van organisatie, gestoeld op samenwerking i.p.v. competitie.

Kees Vendrik, hoofdeconoom bij Triodos Bank, heeft als taak de dialoog te stimuleren voor duurzame financiering. Hij is voorzitter van de sectortafel voor elektriciteit in het Nederlands klimaatakkoord.

Tine Hens, historica, journaliste en auteur van 'Het klein verzet' (Epo 2015) modereert het gesprek.

Voertaal is Engels.

Oikos stelde ons 5 gratis toegangstickets ter beschikking.

Als je er snel bij bent, kan je er eentje inpikken!
Mail naar
walter.decoene@telenet,
of bel 0487/68.29.45.

Praktisch:

Dinsdag 28 januari 2020, van 20 tot 22 uur.

Theaterzaal, Kunstencentrum Vooruit,

Sint-Pietersnieuwstraat 23, Gent.

Toegang: € 5.

Kerstreceptie in Brugge

De Kerstreceptie van GroenPlus ziet er dit jaar een beetje anders uit. Geen diepgravende speeches, maar ontspannen genieten van sfeervolle muziek, in een stad die altijd een bezoekje waard is.

Ook met de plaats wisselen we dit jaar af. Vorig jaar trokken we naar Bilzen, dit jaar gaat onze receptie door in Brugge.

Zaterdag 21 december verwachten we je van 15 tot 18u in **LDC Van Volden**, Joris Dumeryplein 1, links, halfweg NMBS-station Brugge en 't Zand, zo'n 500m stappen.

Vanuit het station kan je ernaartoe met elke bus die er stopt (5' tot halte 't Zand), of te voet.

De **muzikale omlijsting** wordt verzorgd door **'Boreas'**, een folk-groep uit Damme, genoemd naar

de god van de noorderwind, zorgt voor een muzikale duik in een zee van liedjes. Wij voor een drankje en een hapje.

Voor of na kan je de kerstsfeer opsnuiven in het aloude Brugge. Je kan daarvoor tot 13u terecht op 't Zand, of op de kerstmarkt aan het Simon Stevinplein.

Bijkomende info nodig? Bel Luc Debuyst, 0495/26.58.96.

Werf mensen voor GroenPlus!

Gebruik het Zilverblad om mensen bij Groen(Plus) te betrekken. Je kan het blad achterlaten in de bib, bij de dokter of op een plaats waar mensen samenkomen. Als je een artikel tegenkomt dat een vriend of een kennis kan interesseren, bezorg het hem/haar, of vraag een extra nummer aan.

Extra nummers kan je opvragen via zilverblad@groen.be, of geef een telefoontje aan Walter Decoene, 0487/68.29.45.

Verantwoording

Tenzij uitdrukkelijk vermeld, berust de verantwoordelijkheid voor artikels en standpunten die in het Zilverblad verschijnen bij de steller ervan.

Colofon

Zilverblad is een uitgave van GroenPlus voor 55+ leden van Groen. Het blad verschijnt in maart, juni, september en december en wordt bij drukkerscollectief De Wrikker cyba gedrukt op cyclusPrint papier van 100% gerecycleerde vezels. www.dewrikker.be.

Verantwoordelijk uitgever: Mieke Vogels, Sergeant De Bruynestraat 78-82, 1070 Brussel.

Eindredactie: Walter Decoene.

Werkten mee aan dit nummer: Joris Willaert – Walter Decoene – Mieke Vogels – Etienne Hoeckx – Catherine Stepman – Marleen De Vry – Rita Van de Voorde – Ingrid Pira – Luc Debuyst – Frans Roggen.

Redactieraad: Catherine Stepman – Elle Van Loy – Etienne Hoeckx – Frans Roggen – Ingrid Pira – Joris Willaert – Marleen De Vry – Mieke Vogels – Rita Van de Voorde – Walter Decoene.

Foto's: Walter Decoene – Sien Verstraeten/Vlaamse Ouderenraad – Dirk Holemans – Luc Debuyst.

Cartoon: Paul 'Paulo' Verschaeren.

Op het internet?

Natuurlijk. Elk nummer verschijnt op de www.groen-plus.be, de website van GroenPlus. En je vindt er ook nog heel wat andere interessante informatie.

Uitschrijven voor de papieren versie kan, met een brief(kaart) aan: Redactie Zilverblad, p/a Henri De Braekeleerlaan 47a, 2630 Aartselaar, of een e-mail aan walter.decoene@gmail.com

FRANS ROGGEN

België voor de liefhebber

In 1979 stapte dochter Leen in een BTK-project dat de correspondentie tussen een groep jonge Vlaamse schrijvers uitgaf. Het literaire art nouveau tijdschrift "Van Nu en Straks." had die ooit gepubliceerd. De mannen van "Vlaming zijn om Europeeër te worden." Ze hadden Guido Gezelle ontdekt voor een groter publiek, gaven Stijn Streuvels een forum en groepeerden zich rond de vrije geesten van de Université Libre de Bruxelles. Ze stonden niet met leeuwenvlaggen te zwaaien, maar waren bevriend en werkten samen met francofone kunstenaars en filosofen. België was het land van 'Van Nu en Straks' en van de Cogels Osylei, van Horta en van Henry Van de Velde. En tussendoor ook wereldkampioen Industrie (en uitbuiting) en Socialisme.

We zouden beter van die meertaligheid punt één maken in onze kanon. Ook niet vergeten: de Nobelprijs Literatuur 1911: Maurice Maeterlinck. Die schreef in het Frans, maar was wel een "Vlaming" (Géographiquement bien sûr!) Sinds het verscheiden van Ludo Dierickx noemt niemand zich nog Belg. Edoch, voor mij is dat iets existentieels. Zeker nu die minister-president uit Limburg van mij een zelfbewuste Vlaming wil maken.

Maak het nou: Ik ben een Bels. En als dat niet mogelijk is, ben ik gewoon een Nederlander, stammend uit het land van Loon, in het prinsbisdom Luik. Net zoals Jan Hesp zelf!

Oké, Leen is de kleindochter van Wase polderboeren. Maar dat maakt van mij nog geen Vlaming. Toch? Dat "Vlaming zijn om Europeeër te worden." heeft echt wel voor verwarring gezorgd. Maar ja, in 1890 waren we justekes onafhankelijk, dus rook "Nederlander zijn..." te veel naar incivisme. Vlaming zijn stond toen nog niet voor een vette spat poldermodder.

Ik vind echt niet dat het land moet gesplitst worden. Onze gewesten zijn al meer dan duizend jaar samen. Die West- en Oost-Vlamingen zijn dezelfde ambetanterikken als de Henegouwers. En de Belgisch-Limburgers zijn Luiker-landers. Peren-strooplanners, zeg maar! Dat maak je toch niet ongedaan door Nederlandssprekende inwoners Vlaming te noemen. Trouwens wat voor toekomst hebben die "Vlamingen" met een eco-realist aan het roer?

Er komt een nieuwe dijk, ja. Net voor mijn dochter haar appartement aan de kust, op de dijk... Tegen 2050 zullen we op 80% minder CO² zitten. Dat is vast en zeker realistisch, als je bedenkt dat onze uitstoot dit jaar "al" met 6% is gedaald, in plaats van de afgesproken 20%. Dan "wette 't wel" zeggen ze in 't Stad. 't Ziet er niet goed uit, het licht is uitgevallen en de golven beuken op onze nieuwe dijken in. In afwachting moeten we ons Vlaming noemen, of oprotten. Komt voor de bakker, mijnheer Vanderhespen. Dat oprotten bedoel ik.